

КОНГРЕС ПРИСПІШУЄ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Провідники обох палат конгресу стараються прискіпати праці конгресу так, щоби покінчити необхідні роботи й розійтися на вакації з днем 15. липня.

За те саме натискає на конгрес уряд, котрому треба нового закону про допомогу й стабілізаційні фонди, бо інакше він знайдеться у важкій ситуації. Власне в-таку ситуацію бажає його поставити опозиція звичайним розтяганням дебат над іншими.

ЗА ГУРТОВУ ЗНИЖКУ ВИДАТКІВ НА 10%.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Мартін з Массачусетс, провідник меншості в палаті послів, заповів внесення проекту закону про зменшення всіх видатків уряду на 10%.

Зпід знижки мають бути виняті видатки на суспільне забезпечення, допомогу й усталені зобов'язання.

ПЕРЕШКОДИ В ПЕРЕЛІТІ ОКЕАНУ.

НЮ ЙОРК. — Великий літак „Енкі Клипер“, котрого власником є „Пан Америкен Ервейз“, а котрий збирався на пробний перелет через Атлантийський океан, щоб усталити можливості правильної комунікації між Америкою й Європою, долетів до місцевості Шедіак, у Нью Бронсвіку, в Канаді, і мусів задержатися через мраки.

На ньому є 21 представників Білого Дому, департаменту війни, стейту й почти, конгресу, прибережної сторожі, уряду цивільної авіації й підприємства.

ПРОЦЕСИ ПРОТИ УРЯДОВОЇ КОРУПЦІЇ В ПЕНСІЛВЕНІ.

ГАРИСБУРГ (Па.). — Присяжні судді в стейтовім суді повіту Доффін признали Бравмилера, секретаря комунікації за губернаторства Ерла, винуватим злочинців в урядуванні. Прокураторія старалась поставити в асуд чим скоріше інших урядовців, котрих вона обвинувачує за хабарництво й інші злочини підчас урядування.

Присуди вважають поважним ударом у Демократичну Партію.

РОЗВИВАЮТЬ УЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН. — Інженіри америкаської армії придумали скорострілну гармату, що потрапить пробити повзовий панцир грубости півтора цаля на віддалі пів милі.

Такі гармати вже продукують.

ЗАРЯД НЮЙОРСЬКОЇ ВИСТАВИ ХВАЛИТЬСЯ УСПІХОМ.

НЮ ЙОРК. — Заряд Світової Вистави в Ню Йорку каже, що число відвідувачів вистави досягнуло в неділю 10 мільйонів осіб.

Заряд повів спеціальну кампанію за те, щоб доказати, що й на виставовій площі можна зїсти дешево.

Відкриваючи зїзд лютеранів на „Полі для спеціальних подій“ на виставі, сенатор Шилстед заявив, що найкращий засіб для врятування демократії в світі є врятувати її в Америці.

500 ДІТЕЙ ЖЕРТВОЮ ЗАТРОЄННЯ.

НЮ ЙОРК. — Урядові обчислення показують, що число дітей затроєних минулої п'ятниці пожевою на Стетен Айленді, виносить понад п'яťсот. Розсліди показують далі, що діти затруїлися решеною салатою, що її роздавали в школах. Отроені майже самі діти. 108 з них треба було відставити до шпиталів. З затроєних ніхто не помер.

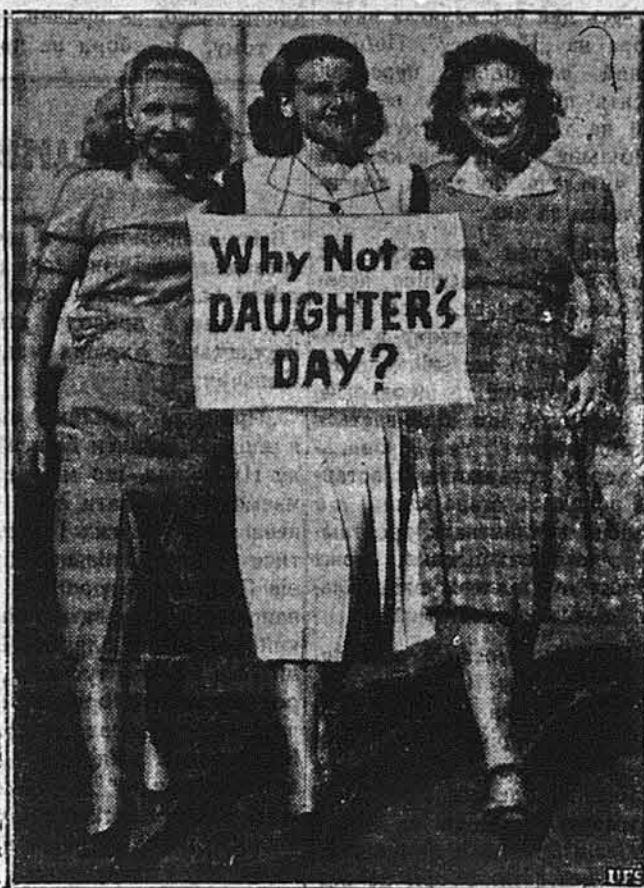
„ДВОЛИЧНІ“ БАКЦІЛІ.

БОСТОН. — На конвенції Краєвого Сухітничого Союзу виступив його предсидний, д-р Вільям Гвайт, з рефератом про величезні сухітничі бакції на інші недуги й доказував, що ці бакції, які, як відомо, спричиняють недугу, котра багатьом людям може бути смертельною, сильно поборюють бакції деяких інших недуг, передовсім жовтачки. Говорив він, що сухітничі бакції віділяють із себе субстанцію, яка дає крові людей, хворих на небезпечну жовтачку, силу згущуватися.

НАПАД ГРОМИЛІВ НА ГАЗЕТАРЯ.

ВОТЕРТАВН (Вірджинія). — Граф Ігор Касіні, 22-літній газетяр, що пише правильно у „Вашингтон Таймс Геральд“ про „вище товариство“, доніс поліції, що на нього напали три молоді чоловіки, заарештували його безправно, роздягли, насмарували смолою й обсіпали пір'ям. Він домагався арештування напасників.

Арештовані напасники призналися до вчинку, кажучи, що вони хотіли пімститися на Касіні за те, що він написав, що батька одного з них не запрошено на „гарден парті“, влаштованій у Вашингтоні для англійського короля.



СПРАВДІ, ЧОМУЖ БИ НІ?

Недавно святковано загально День Матері. Потім День Батька. Тепер знайшлися дівчата, що піднесли думку святкування Дня Дочки та пішли на вулиці пікетувати за своєю думкою.

НОВА „МАВРЕТАНІЯ“ В НЮЙОРСЬКІМ ПОРТІ.

Новий великий корабель ліній „Гвайт Стар Кюнард“, „Мавретанія“, закінчив у суботу рано свою першу подорож океаном. Дорогу з Ліверпулю до Ню Йорку відбув за 6 днів і 19 годин. Величезні маси народу згодилися негайно до відвідин нового корабля.

ЗІСКОЧИВ З ПОТЯГУ.

Василь Угрин, інакше „Василь Нагорняк“, 39-літній мужчина, ескортований детективом з Форт Франсес до Торонта, вискочив з потягу в повнім русі та зник у луці в околиці Мидлгірст і Бакстер. Потяг негайно спинено, але Угрин зник у лісі. Поліція розпочала обшук.

Угрин є обвинувачений у двох ошуствах на суму \$400. Його поліція придержала у Форт Франсес і торонтонський детектив був висланий, щоби приставити Угрину до Торонта.

ПАСТОРИ ВЕДУТЬ БЕЗРОБІТНИХ.

П'ять протестантських пасторів привели перед ратуш Торонта 200 безробітних демонстрантів, які домагалися праці або хліба. Їм відповіли посадник Дей, що місто не є в стані опікуватися безробітними, які напливають до міста з усіх сторін Канади.

САМОГУБСТВО НА ДНІ КРИНИЦІ.

В Ошмяні на Вілеліній скочив до криниці 60-літній І. Шушкевич, де пробився ножем. На крик Анни Рогошовой, яка перша побачила трагічний випадок з Шушкевичем, збіглися люди, витягнули його з криниці і перенесли до шпиталю, де він помер. Причиною самогубства було родинне непорозуміння.

УРЯДНИК ПОЧТИ ПІШОВ ДО ВЯЗНИЦІ.

Джана Цісецького, асистента почтаря у Рейнджер, Саск., засуджено на три роки в'язниці за крадіж листів з грішми. Цісецький признався до вини в суді кінної поліції. Доходження переводили інспектори Рипенгейл і Комінгс з департаменту почти; і констатували Р. В. Бюкенен від кінної поліції.

\$30,000,000 ДОХОДУ З ПРОДАЖУ АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ.

15 літ тому віддачу продаж алкогольних напій в Алберті, раді контролі над алкогольними напоями. У часі згоданих 15 літ мала провінція коштувала 30 мільйонів доларів доходу з продажу гарячих напій. Найбільше доходу з продажу алкогольних напій мала провінція у фискальним році 1928—29; цей дохід виносив 2,661,048 доларів. Минулого року дохід з продажу гарячих напій виносив 2,532,750 доларів.

ЖІНКИ ПРОТИ ТРЬОХ МЕДВЕДІВ.

Пані Дж. Пічі і пані Р. Робертс, індіанки з оселі міста 72, Саск., розказували про свою боротьбу проти трьох медведів, які зайшли до хатини пані Робертс.

Вона була сама з трьома дітьми, коли три медведі появилися за нею. Вона перебігла два рази хатину, щоб дістати кріс, але це їй не вдалося. Вкінці пані Пічі звернула увагу медведів з поблизою хатини, і тоді пані Робертс побігла крочами з четвертими миль до залізничного секційника по поміч.

Люди вернулися з крісами і вирятували загроженої жінки і діти, вбиваючи одного з медведів.

Хоч умучена з ходу, пані Робертс вхопила кріс, побігла за зникаючими напасниками і вбила одного з них.

РОБИЛИ ГРОНН ПРИ НАГОДІ ГОСТИНИ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ.

Програма гостини короля й королеви в Торонто обіймала між іншим 25 миль процесійної обідки вулицями міста впродовж сім годин і кожне видне місце при шляху тієї процесії представляло собою видиму копаальною золотом підприємливих осіб. Тисячі вікон у приватних домах, бюрох і робітнях були до винайму від долара до десяти доларів від особи. Даки й паркані мали також свою ціну. Столи в ресторанах, гашки і звичайні дерева в городах були до винайму. На площах, парцелях і городах вибудовано руштування з сидженнями, які продавано від \$2.50 до \$8. На вулиці Юніверситі й Елм підприємливий жид збудував на площі руштування з 2,000 місць, які винаймав від двох до вісім доларів за одно.

НІМЕЦЬКІ АНТИНАЦИСТИ.

У Киченері, Онт., відбувся „народний“ зїзд німецьких радикальних організацій у Канаді, відомих як Німецько-Канадська Народна Ліга, на яким то зїзді вирішено поборювати нацистичний рух серед німців у Канаді. В резолюції нагадувалося гітлерівців за шпирення пропаганди німецького уряду. Бесідники твердили, що в Канаді існує відділ німецької чрезвычайки „Гестапо“, якої агенти вживають терору серед німців по містах Канади, щоби під загрозою перевести нацизацію 500,000 канадських німців. Непослушних іноді „фізично турбують“, деякого відправляють з роботи у фірмах, де нацистичний агент має вплив. Крім того говорено, що в Канаді розведено загальну ділянку і що тисячі німців працюють у користь Гітлера. Багато таких новостей подано для вжитку „англійської преси“ і якщо в тім є правда, то та німецька ліга своїми дєнунціяціями поставила цілий німецький загаль у темному світі в Канаді.

Такі самі заходи роблять і наші комуністи, які очернують перед канадійцями не-комуністичні українські угруповання.

ТУРЕЧЧИНА ЗАМОВЛЯЄ ЗБРОЮ В СССР?

В московських офіційних колах говорять, що Туреччина рішила поробити в СССР великі закупки військового матеріалу, зокрема літаків, протилетунської артилерії та кораблів.

ГАНКАННЯ ПСА ВИРЯТУВАЛО 6 ОСІБ З ВОГНЮ.

Позаді Капітал Флавер і Філ стору, 912 Елсвент Есвену, Реджайна, повстав у хатині до вудження мяса вогонь, котрий скоро поширився на причепу і хату.

Пес, збуджений димом і полумінням, зачав сильно гавкати. Це збудило всіх у хаті. Олекс Загарук був одним з тих, що там спали; і старався загасити вогонь лутнею води. Та притім попікся. Пожарний департамент загасив вкінці вогонь. Шкода виносить до 75 доларів.

ЗАКРИЛИ ТРИ УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТСЬКІ ТОВАРИСТВА

ЛЬВІВ. — Рішенням ректорату львівського університету з 5. червня б. р. припинено на 6 місяців діяльність таких українських академічних товариств: 1) Академічного Хору „Бандурист“, 2) Т-ва Українських Студентів Права „Правнична Громада“ і 3) Товариства Українських Студентів Медицини і Фармації „Медична Громада“. Припинення настигло за „нелегальну діяльність“, про яку донесла поліція на підставі доносів шпигунів.

РЕЛІГІЙНО-НАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ.

ЛЬВІВ. — Релігійні обходи зачинають усіоди прибирати ще й характер українських національних маніфестацій. Так треба глядіти і на Свято Євхаристії у Львові, яке відбулося в Ринку під проводом єпископа Кир Івана, а при участі 15,000 вірних. Часописи підкреслюють, що багато священників мали чудово, справді по мистецьки, вишивані фелони. Зокрема впадали в очі ризи Преосвященного Кир Івана з своїми народними взорами.

„ТОВАРИСТВО РОЗВОЮ ЗЕМ ВСХОДНІХ“ МАЯЧИТЬ.

ВАРШАВА. — Це те товариство, що на спільку з організацією „Звйонзек Шляхти Загородоїв“ веде пропаганду польщини на українських землях і допомагає будові польських народних домів. На загальних зборах цієї організації, що відбулись 1-го червня, стверджено, що українські землі „хочуть бути і будуть сильним та непорушним запіллям цілої Польщі“.

ПРО РОЗПРАВИ ПРОТИ 16 СВЯЩЕНИКІВ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ з одного дня, себто з 13. червня 1939 (ч. 132), доносить про нові судові розправи проти 16 українських священників „за українизування назвиш“. Там і подані різні присуди.

ВІДПОВІДЬ НА УКРАЇНСЬКУ ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ.

ВАРШАВА. — Своєю часу посол д-р Степан Баран вніс був інтерпеляцію в справі польських масових виборчих зловживань до громадських і міських рад на терені воевідств: львівського, станіславського і тернопільського. Відповідь на це прем'єр-міністра Ф. Славой-Складковського виносить 23 сторінки машинового тексту. Та ніякої кари за зловживання польських урядовців не буде, бо прем'єр при кінці відповіді подав таке: „Підстави згодних зловживань треба передовсім шукати в підході українських політичних чинників, що намагалися за всяку ціну надати виборам характер політичної демонстрації, як спроби сил безкомпромісового українського націоналізму“.

А ШО РОБЛЯТЬ З УКРАЇНЦЯМИ?

ВАРШАВА. — Польська преса дуже обурена на данцігський сенат, що примушує урядовців-поляків надавати польським назвишам німецький характер..

МАНІФЕСТАЦІЯ „ЗБРАТАННЯ“.

ЛЬВІВ. — Щоб заманіфестувати польсько-советську приязнь, Совети візьмуть участь у „Львівських Торгах“ і матимуть свій павільон.

ЧИ СПРАВДІ ВІЙНА?

МОСКВА. — Виходить, що зачалася справжня війна між Зовнішньою Монголією, що є під протекторатом Советів, і Японією чи там Манчурою, що граничить з Монголією. Тільки не знати, хто тепер виграє. Японські джерела подають, що зістрітили коло півтори сотні советських літаків упродовж останніх тижнів, а Москва каже, що вона побіджає. Одно певне, що йдуть завзяті бої.

НІМЕЧЧИНА ЗМОБІЛІЗОВАНА.

БЕРЛІН. — Американські кореспонденти твердять, що Німеччина перевела „фізичну і моральну мобілізацію“, має 2,000,000 готового війська, готова до війни та числить на те, що її сила (себто німецько-італійського блоку) є „ідейна“, а сила противників є куплена „за золотом“.

Є ЩОСЬ ВІЩЕ ВІД — КОНЦЕСІЯ.

ВЕРДЕН (Франція). — Генерал Гамелен, якого вважають найбільшою військовою фігурою від часів Наполеона, сказав у своїй промові над гробами упалих під Верденом, що „національного авторитету не можна здобути уступками“ і тому не можна уступати „перед законами джунглів“, себто перед насильством. Це означало, що Франція готова до війни.

ПОЛЬЩА НА ПЕРШОМУ ПЛАНІ.

БЕРЛІН. — Нема сумніву, що як вибухне війна, то перший німецький наступ буде звернений проти Польщі. Німці обчислюють, що підбиття Польщі забере від 5 до 6 тижнів. Далі кажуть, що вже й військова команда прийшла до переконання, що коли не буде тепер злагоди, то війна неминуха.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	
Three cents a copy	
One year	\$6.00
Six months	\$3.25
Three months	\$1.75

Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):

One year	\$2.00
Six months	\$1.25

Foreign and Jersey City Rates:

One year	\$9.00
Six months	\$4.75
Three months	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЛАСТИВЕ ДЖЕРЕЛО БЕЗСИЛЛЯ

Раз-у-раз підносяться голоси в американській капітальській пресі, що то є "карпатоссами", що їх ніяк не можна заставити до допомоги "Подкарпатської Русі". Не давали їй допомоги, коли була під чеською владою, бойкотували її, коли була там українська влада, і нічого не роблять тепер, коли здійснилася мрія мадяронів і Закарпаття опинилось знову під Мадярщиною. Не помагають апелі ні до "руссости", ні до "руської" душі, ні до "руської" серця, ні до "руської" доброти. Ніхто з "русских" не обзивається, щоб допомогти тій — як вони пишуть — "дорогій русській країні", себто — "Подкарпатській Русі". А чейже в Америці поважне число московської аристократії. Є московські інтелігенти. Є московські офіцери. Є московські єпископи, батюшки і т. п. А між ними є багато таких, що доробилися грошей. Та ніхто з них не спішить із жертвами на допомогу бідному і поневоленому народові Закарпаття. Навіть не спішають ті, що вийшли з Закарпаття, а тут виховались і живуть у "руській" душі. І вони не складають жертв для своїх рідних "русских" братів. Отже все, на що ще може дехто з тої "руської" братії здобутись, це тільки нарікання на те, що "руські" розсварені, розбиті та що не можуть навіть погодитися щодо допомоги "Подкарпатській Русі". Навіть не помагають погрози, що українці в Америці збирають великі суми і посилають на Закарпаття, щоб там закріпити "ненависне вікраїнство". Словом — ніщо не помагає. "Карпатоссами" сплять мертвим сном. Кидаються між ними трохи ще тільки московські червоні агенти, але і їхня спекуляція на "руссости" не поплачує, принаймні в тому розумінні, щоб з цього була хоч якась грошева полехша для бідного народу Закарпаття.

Як жеж пояснити оте явище? Чому той самий нарід, що є рідним братом чи рідною сестрою виходців із Закарпаття, а походять з Галичини, хоч також поділений на партії й групи, у часі ось цього занепаду духа серед "карпатоссів" збирає і складає жертви не тільки на загально-українські потреби, але ще зокрема і на — Карпатську Україну? І чому між "карпатоссами" нема таких провідних людей, щоб дали хоч своїми власними жертвами приклад патріотизму, любови до свого народу, до тої так ніби ними любленої "Подкарпатської Русі"? Усе те є ясне, як сонце. "Русскість" не гріє і не загриє вже нікого. Саме "русскість", як мертвий і пустий звук, добила духа виходців із Закарпаття. "Русскі" провідні люди не є ніякими патріотами, а тільки людьми без любови до свого народу і своєї рідної землі. Вони від рідного відступили, а до чужого не пристали, бо його не знають, не розуміють і не відчують. Зате українство — це природне тепло й природний голос рідної землі. Це посвята для рідної землі й того народу, що на ній живе. Це кривава боротьба, повна героїства, за кращу долю нашого народу. Це не слова, не фрази, а та дійсність, за яку люди віддають життя.

ВОДА "ВІШІ"

Лев Максим.
Маєр Соловійчик не нарікав на долю. Був задоволений всім, що йому Бог ласкавив: дав: кравецького робітничого, в якій жила вся родина, а крім того дві кози, своїми бідними гостями та купкою дітей і шлюбною жінкою, що по десяти днів виходила так, що виглядала наче страхопуд.
— Маєр Соловійчик був задоволений долею і не траплялося, щоб в п'ятницю по вечері не говорив, радісно усміхаючись:
— Зовсім незле... Годі нарікати... Не найгірше ще живемо... Дай Боже, кожному жидові!
І голосно читав виїмки з "Пісень пісень" і з радістю в серці поглядав на цю, що давала йому вже десятеро дітей, та який Бог у своїй доброті може й далі не відмовить благословення.
Та ніяке щастя не тривало вічно — це всі знають.
Від якогось часу Маєр Соловійчик став занепадати. По-

"ПРОСВІТА"

"Просвіта". Який дорогий звук для кожного українця! Скільки теплої почуття в цьому слові, скільки змісту, поривів, надій, досягнень вложив нарід у це слово "Просвіта".

Почалася "Просвіта" в Галичині в 70-тих роках та за час свого існування робила таку роботу, що її наслідували в Україні, на Закарпатті, в Америці, Канаді, Аргентині, Бразилії, на Зеленому Кліні та в усіх європейських краях, де знаходилися українці. Наслідували передусім саму назву "Просвіта". Здавалося, що інституція, яка хоче освітити, вчити нарід, мусить називатися "Просвіта". Тепер на рідній землі перестали існувати "Просвіти". Задержалися вони на чужині, а немов духовим центром для них "це львівська "Просвіта"; могутня освітня організація, з багатотисячними клітинами. В її честь співали поети гімни, її творчість величали в мистецьких творах — писаних і мальованих. Називали "матірню" товариств, суверенкою української культури. Передержали львівська "Просвіта" всяке ліхоліття, відродилася у повоєнний час і та завдяки добрій адміністрації бл. п. голови І. Кивелюка станула певно на ноги.

Щойно за головування бл. п. Михайла Галуцького зробила "Просвіта" один фальшивий крок, який рішив про її будуче на довгі роки. Хотіла "Просвіта" пустити в український світ якнайбільше друкованого слова і закупила чомусь у відомого жидівського видавця Оренштайна українських книжок за велитенські суми на дуже тяжких умовах. Цей невмісний інтерес не тільки що підірвав тверді матеріальні основи "Просвіти", але ще й до того стримав продукцію нової української літератури. Читальні напихалися давнішою довоєнною літературою, що вже в післявоєнній генерації не в цілості знаходила смак, а сама "Просвіта" на якийсь час спинилася була у продукції популярного видавництва. Після Галуцького "Просвіта" відновила свою роботу на давніх випробуваних зразках, але її вже тягнуло до землі велитенське задоволення, затинок на книжки Оренштайна.

Щоб справу навести, почалася напів обов'язкова "розгужка" книжкового магазину; вона трохи опорожнила скільки книжок у матерньому товаристві, стягнула поважний готівковий капітал для товариства, але всетакі осталося

шого голову, ані одне слово про просвітанську працю. Ціла увага була зосереджена на вибір нового виділу. Знову виринуло ідеологічне перехрест. Прийшла коаліція напрямків — католицького, націоналістичного і фронтівського. Поминули напрямки УНДО і радикалів, дарма, що навіть дехто з націоналістів дуже ядро накликав до консолідованого виділу навіть з радикалами, хоч їх — як казав — не терпить. Головою вибрали о. совітника Юліана Дзєровича 163-ма голосами. Предложення як перший кандидат Омелян Терлецький, вибраний одноголосно, не прийняв вибору тому, що збори не прийняли його вимоги, щоб до виділу належав також д-р Коберський (радикал) і Василь Мудрий (УНДО).

Вибрали 14 членів виділу. І так покінчився вступ "Просвіти" в її 80-ліття.

До виділу авійшло багато людей зовсім нових. Правда, деякі з них ще нікому невідомі, особливо з просвітанської праці, але може бути, що до керми вони нададуться. Дав би Бог. Бо така установка, як "Просвіта" не сміє відійти від старости; з ходом років вона має радісно жити і процвітати!

Львів, 9. червня 1939. X.

Угорщина і Польща

В своїй промові — відповіді президентові Рузвельтові з 28. квітня голова німецького уряду, Гітлер, з приводу віддачі Карпатської України мадярам зазначив:

"Прийшла хвилина, в якій я рішився заявити іменем уряду Німеччини, що ми не можемо обтяжувати себе далі ненавистю до інших і противитися бажанню спільних кордонів Польщі й Угорщини, щоб, наприклад, вдержати німецького маршовий шлях до Румунії". Не сказано тут про "природні" або "історичні" права угорської держави до нашої Карпатської України, лише про "ненависть" до Німеччини з боку поляків і мадярів, якщо німці перешкоджали польсько-мадярським плянам щодо утворення спільних кордонів на тілі українського народу. Якщо поставлений був у цій промові мотив моральний, (ненависть) як причина, задля якої Німеччина пішла назустріч бажанням Польщі й Угорщини, то постає питання: чи та "ненависть" до Німеччини у поляків і в мадярів зникла і була заступлена вдячністю, прихильністю і любов'ю? Факти говорять противне. Польща ще більше перелякалася, коли німецьке військо стало на Словаччині, в Татрах, відкіль недалеко до Кракова. Мадяри своєю поведінкою тільки підтвердили давнє відоме правило, що політика міжнародна не знає вдячності. Серед мадярів росте огірчення на Німеччину за те, що німецький уряд не дозволив до цієї Угорщини захопити Словаччину, як це зроблено з Карпатською Україною. Отже окупация Карпатської України не тільки не задовольнила претензій Угорщини, а ще більше роздразнила її апетити.

Відомо, що "право" Угорщини на Карпатську Україну дуже активно підтримувала Італія. 1923 року Мусоліні був ініціатором постанови ради амбасадорів у Парижі 15. березня про визнання польської окупації Галичини. Тепер, на весні 1939 року, головні Італія налягала, щоб між Польщею та Угорщиною була спільна границя. Причини такої політики Мусоліні досить ясні: італійці бояться надмірного підсилення Німеччини і тому хотіли мати під своїм впливом Угорщину і Польщу. Поки італійський міністер закордонних справ Чано їздив до Варшави, щоб переконати поляків держатися "оси" Берлін—Рим, поляки показали себе хитрішими дилематами. Ще від листопаду 1938 року Бек цілою парою повів Польщу до зближення з Англією та Францією. Диставши від Італії та Німеччини подарунок — спільну границю з Угорщиною через Карпатську Україну, поляки скинули маску доброзичливості до Німеччини й Італії і формально вступили в союз з Англією та Францією.

Таким чином, жертва, принесена нашою кров'ю для усунення "ненависти", була даремна. Шоправда, дехто думає, що хоч Польща повернулася потилицею до осі Берлін—Рим, то однак Угорщина, мовляв, є і буде вірною союзницею Італії та Німеччини і навіть буде, вразі потреби, битися проти Польщі на боці Німеччини. Факти суперечать цьому поглядів. Ми бачили, як у моменті великого напруження між Німеччиною та Польщею між поляками та мадярами йдуть приятельські зносини, і то не між приватними особами, а між політичними та військовими чинниками.

Досить пригадати недавню делегацію вищих мадярських старшин до Польщі, при чім у Кракові, в присутності цих мадярів, був поляками подарований їм повз мадярської армії. Мадярська радіовислівка в Будапешті подає що дня відомості для чужини мовою німецькою, французькою, англійською й італійською. І в цих реляціях, адресованих до широкого свідку, мадярське радіо зазначає своє непохитне приятельство до Польщі.

Настрої цілої Угорщини рішучо прихильні до Польщі. Це річ зрозуміла. Мадяри бояться Німеччини, як болячого найбільшого сусіда. Угорщина тільки з допомогою Польщі надіється захопити Словаччину, що перебуває під охороною Німеччини. Угрі недоволені ще й тим, що німецький уряд вмішується до мадярських "внутрішніх справ"; відомо, що Угорщині є більше, як пів мільона німців, котрі позбавлені навіть права на рідну школу. Німеччина допомагає культурно-національній автономії для своїх родаків ("Фольксгеносен"). Звісно, мадярським провідникам ці німецькі домагання зовсім не до вподоби.

Від дня окупації Карпатської України мадярським військом багато українців мусіло мимоволі ознайомитися з настроями мадярського суспільства супроти Польщі та Німеччини. Всі говорять в один голос, що мадяри ні за що не будуть битися з поляками. Мадяри переконані, що Карпатську Україну їм дала Польща, а не Німеччина. Між мадярами зростають виразно протинімецькі настрої. Цікаво, що в перших днях окупації в Карпатській Україні арештовано багато німців, декого мадяри навіть побили, при чім глузували з тих німців: "Нехай вам допоможе тепер Гітлер". Натомість із поляками йде дальша співпраця, котра заходить так далеко, що до захоплених мадярами українських Січовиків присилають з Польщі старшин, щоб помагали мадярам у допитах.

Дальший розвій подій побачимо. В кожнім разі, ясно, що Будапешт хоче грати роль "язичка" в європейській рівновазі. Тому заграє з обома своїми приятелями — Польщею і Німеччиною.

I. K.

Всеодно.

Генгстер до товариша по фаху:
— Іду до банку, щоб підняти трохи готівки.
— Маєш чекову книжечку?
— Ні, але маю револьвер...

ти сама, чи то не справжній варят?

— Нічого більше не говорив тобі?

— Що мав мені говорити? Сказав, що мій організм нічого іншого не знесе, бо за кару, видно, дав мені Бог таке делікатне здоров'я!

Соловійчик не переставав давати загніваного й розжаленого, а всеж від того дня став лікуватися систематично. Пив воду "Віші" та тричі денно ходив на прохід. Як стрічав знайомих, не тратив нагоди й жалівся на долю:

— Так, пив воду "Віші" — віврив — та ви гадаєте, що то я пью? То моя тяжка гризота не. Та що діяти? Фінкельштайн налякав мене. "Ви, каже, пане Соловійчик, маєте просто обов'язок пити воду "Віші", нічого іншого не прийме ваш організм: таке вже ваше здоров'я делікатне". Будь ласка, скажіть, чи то моя вина, що я мушу пити воду "Віші", наче який Арон Зольц або Муньо Ліпшиц? Чейже то не моя вина?

Всеньке містечко довідалося

штайн, зіпсований багачами та що сам жив як багач, застїває дуже високу ціну.
— Цито, — сказав він сумно — Фінкельштайн має двоє синів: один правдивий апікар, другий вчиться на лікаря, чи ти розумієш, чим пахне така порада у Фінкельштайна?
— Я розумію, Маєре, та що робити, коли треба? Коли з тобою буде эле, то хто дасть їсти нашим дітям, хай їм Бог дасть довгі літа?
Це вкінці переконало Соловійчика.
Не було людини в містечку, якої старий Фінкельштайн не знав би, тому не дивота, що знав також Соловійчика. Оглянув його докладно, обмацав живіт, казав показати язики, а потім сказав підсміхаючись:
— Ви, пане Соловійчик, нездужаєте зовсім по-панському. Інакше годі? Хе, хе... Це нічого страшного, не бійтеся. Можете з тим спокійно жити і стодувати літ!
— Та що робити, пане Фінкельштайн, коли мені такі нещастя?
— Пити воду "Віші".

— Що?
— Пити воду "Віші" — повторив Фінкельштайн.
Соловійчик вишкірив з усміху зуби. Думає, що Фінкельштайн жартує.
Та Фінкельштайн якнайповніше пояснював, що воду "Віші" треба пити тільки то й тільки разів денно, а після кожної склянки проходжувати стільки то й стільки часу.
Фінкельштайн не жартував. Соловійчик дуже здивований не сказав уже ні слова.
Самособою в житті вже не раз чув про воду "Віші". Знав, наприклад, що воду Віші пив Лейзор Хейфец, власник торговлі шкіри і двох домів. Воду "Віші" пив Арон Зольц, який ріжних крамниць мав більше, ніж волосся на голові, воду "Віші" пив Муньо Ліпшиц, найбільший на всю околицю торговець дерева. Та це були багаті, пани, то сам Бог казав їм пити таку аристократичну воду. Однак ніяк не міг зрозуміти, щоб він, Маєр Соловійчик, нужденний кравець-полатайко, міг також пити воду "Віші".
— Щоби ви так здорові бу-

ли пане Фінкельштайн, — сказав вкінці усміхаючись. — Що ви таке говорите? Я маю пити воду "Віші"? Я?
— Чи чув хто таке? Кажу йому, як чоловікові, а він питається мене, наче дитина. Я сказав вам: "Пийте воду "Віші", а будете мене благословити. Я скінчив.
— То ви найправду не жартуєте? Добре вже, добре... Я вже пішов. Вода "Віші" — хай буде вода "Віші"!
Соловійчик вийшов, а на вулиці усмішка не сходила з його уст.
Самособою, коли Фінкельштайн так говорить, то вже знає, що говорить. Та як це могло статися, що він, Соловійчик, має таку хворобу, на яку навіть не всі пани хворіють? І хто ж йому, Соловійчиківі, повірить, що не придумав того всього лише на те, щоб чванитися перед людьми та їм очі милити?
Та в антиці видали воду "Віші" відразу й навіть нічого не питалися, хоч там його знали дуже добре. Уявіть собі, не питалися його ні слова, а антикар, що сидів за

3 ДНЯ

ДОМАШНЄ МИСТЕЦТВО.

На конвенції американок з університетською освітою, що відбулась недавно в Денвер, Колорадо, виголосив доклад відомий виховник Вільям Кар і сказав, що теперішній напрямок у вихованні жінок повинен примувати до того, щоб навчити жіноцтво практичних навук: як добре і дешево купувати різні продукти, як прокормлювати родину, як робити дім привітливим, як виховувати діти.

В нинішній складній цивілізації всі ці речі відіграють величезну роль і треба неабиякого фахмана, щоб у тих справах як слід визнавався. Бо ці речі, хоч може і дрібні, то чисельні і важні, та треба про них на кожному кроці пам'ятати.

ПОКУПКА РЕЧЕЙ.

Фабрики випускають нині тисячі родів продуктів. Ми знаємо, що, наприклад, убрання є дешевше і дорожче. За висловом віком, дивлячись здалека, те убрання, що коштує \$15, виглядає таке саме гарне і добре, як те, що коштує \$50. Та фактично це оманна. Бо, звичайно, дорожче убрання є зроблене з кращого матеріалу, а також викінчене, себто робота, солідніша. Дешеве убрання вже по кількох тижнях зміниться, страить форму. Добре убрання дасть довгу службу і заховає гарний вид. Тому деколи навіть з грошевого боку краще купувати дорожче убрання. Один знавець на ту тему зазначив: „Я за вбогий, щоб купувати дешеві речі“. Тим він хотів сказати, що лише той чоловік, що може розкидати гроші, може купити собі дешеве убрання, яке за пару тижнів він може викинути.

ІНШІ ПРИЧИНИ ВИСОКОЇ ЦІНИ.

Та колиб добра якість була одиноким причиною високої ціни, то ще справа не представлялася такою запутаною. Буває таке, що високу ціну склепи правлять не за саму якість, але за фірму, яка має широкий розголос і вважається дуже „модною“. Платять за покупки високої ціни також і за удержання коштовних склепів, що з якістю даної речі не має нічого спільного. Платять не раз високі ціни й тому, що власник, користуючись незнанням покупців, дорого за речі жадає. Хто не визнається на якостях, заплатити багато, з тим переконанням, що купив

„дуже добру річ“. Тимчасом він солоно переплатив за неї. Те саме є з усіма іншими продуктами щоденної потреби: з хатними обставинами, а передісмі харчами. А тому, що це головні жінки роблять покупки, на агаданій конвенції жінок радили в тому напрямку повчати американське жіноцтво.

СПОРЯДЖЕННЯ ХАРЧІВ.

Спорядити добрий харч іще не залежить від того, щоб купити добру і дешеву якість, але також, щоб уміти той харч зрівноважити, умістити в нього різні складники, потрібні для тіла у потрібній кількості. Тіло потребує для свого росту і для своєї праці різних вітамінів. Надмірна кількість одних вітамінів, а відсутність інших на далеку мету може викликати різні хвороби. Невдамо вчений професор Гайзнер заявив, що невідповідний харч може викликати 39 різних недуг.

Отож добра господиня мусить до певної міри бути лікарем, знавцем людського тіла, та відповідно до того кормити свою родину. Бо коли вона того не знає, то на далеку мету вона сама і її родина значне хворіти на різні недомогання. Лікар стане вдома сталим відвідувачем.

Замітним у спорядженні доброго корму є й це, що він простий і дешевий. Нераз можна витратувати великі гроші на корм, а проте він буде мало вартий, коли нема в ньому в належній кількості потрібних вітамінів. Зате простий, але свіжий харч, з потрібними вітамінами, є здоровий і дешевий.

ДАЛЬШІ ОБОВ'ЯЗКИ ЖІНКИ.

На тім обов'язки жінки ще не кінчаються. Вона ще мусить бути душею дому. Від її такту, від її поведінки, мистецького смаку, залежить, чи даний дім є прийнятний, чи ні; чи є в ньому задоволення, чи ні. Багато речей серед окруження дразнить людей, хоч вони несвідомі того. Також багато речей справляє їм приємність, хоч вони не свідомі того. Коли жінка по мистецьки прибере хату, коли сама тактовна, то вона зробить дім не „місцем, звідки всі розходяться“, але „місцем, до якого всі сходяться“, як влучно описала дім одна американка.

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ І СУСПІЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ.

Вкінці найважливіші обов'язки жінки це виховання дітей і її участь у суспільному житті. Вчені однодушно ствердили, що характер дитини формується

вже в перших роках її життя, ще поки вона піде до школи. А в тих роках дитина лишеється майже під монополією впливів матері. Це накладає на неї величезний обов'язок.

ЯК УКРАЇНЦІ ПЕРЕКУПИЛИ ПОЛЬСЬКОГО КОРОЛЯ

Як Казимир Великий зайняв їхав до Львова та став відправляти богослуження по костелах — українці прийняли його з невдоволенням і насміхами. В 1509. р. роздобув собі архієпископ у короля право іменувати для українців намісників, себто старших священиків, що мали вести нагляд над усім духовенством. Таким намісником іменував шляхтича Яцька Гдашицького, крім того король дав йому уряд архимандрита в монастирі св. Юра. Архієпископ думав, що як відстане в опіку духовенство, скорше запанує над народом. Та завівся на Гдашицьким, бо новий архимандрит не хотів іти за радами архієпископа, навпаки, боронив прав української церкви, особливо пильно працював між тими українцями, що змінили віру. Завдаки заходам Гдашицького вони на нове стави верталися до рідної віри. Зате архієпископ відібрав Гдашицькому намісництво, а на його місце іменував якогось Сикору, що вже став архієпископом заступником. Цей Сикора ввів такий налад у церковних справах, що між українцями повстало крайнє невдоволення. Українці стали думати над тим, щоб зробити кінець тим неприємностям.

Одинока рада була дістати власного єпископа. В Галичині в тих часах українське єпископство було лише в Перемишлі; друге давнє єпископство в Галиччї впало за польської влади. Тепер українці стали робити старання, щоб галицьке єпископство відновити і щоб його осідком був Львів. Коштувало це чимало трудів і коштів. Архієпископ ніяк не хотів на це згодитися, а він мав великий вплив у королівстві і проти його волі тяжко було щонебудь зробити. Тому українці взяли на хитрощі. Збрали гроші, купили двіста швейцарських воїнів і послали їх до Кракова до королеви Бони. Королева дуже любила такі дарунки, прийняла радо воїнів, обіцяла зайнятися тією справою та підобрити королю і справді король тепер уже став ласкавіший для українців. Як король приїхав до Львова, знов українські міщани дали йому п'ятдесят воїнів, а королеві і ріжним знатним панам дали по 10, 20 воїнів. Так то розтратили більше

Всі ці обов'язки жінки дають їй, чи повинні давати, відповідні права і впливи на цілу керму суспільності. Ті права не лише належаться жінці, але вона не сміє з них добровільно зрікатися.

УЖЕ ВИЙШЛА

НАКЛАДОМ

ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ
СЛАВНА ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА



МОЙСЕЙ

в англійським перекладі
ВОЛОДИМИРА СЕМЕНИНИ
з передмовою Степана Шумейка
про життя й літературну діяльність
Івана Франка.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляйте в книгарні „Свободи“:
“SVOBODA”
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

як триста воїнів. Та воно оплатилося. Інакше булоб не дійшло до нічого, бо латинський архієпископ знов випросив собі у короля нову грамоту проти українців. Підкуплені урядовці подерли тепер на шматки той привілей, а замість того король дав дозвіл відновити українське єпископство.

З великою радістю прийняли українці вістку про те. Це була перша перемога українського народу в Галичині, відколи дістався під Польщу. Коли Церква змогла двинути за упадок, можна було сподіватися, що і всі інші кривди будуть знесені. Єпископом вибраний міщанин, шляхтич і духовенство львівського купця Макарія Тучапського. Він був загально відомий як гарячий оборонець прав українського міщанства, а також і за кращу будучину української Церкви працював дуже щиро. Тучапського вислали зараз на висвячення до київського митрополита. Треба було робити це чимкорше, щоб король часом не захотів відкликати свого дозволу. А можна було того сподіватися, бо архієпископ страшно лютився і викикував: „Я того не лишу, поки живу! Русь мені підвладна, король не міг такого привілею видати без мене!“

Вибраного єпископа веда сторожа, зложена з української шляхти, щоб — як казали — архієпископ або який дяцький пан не злігав його і не казав убити, бо архієпископ кілька разів відгородувався, що його вб'є! Митрополит небагом висвятив Макарія Тучапського на єпископа. Це діялося в 1539. році. Від того часу є у Львові українські єпископи.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПЕРЕД ЗІЗДОМ „УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА“.

Зближається закінчення ще одного року праці Українського Золотого Хреста. За кілька днів відбудемо зїзд, на якому здаватимемо звіти з тої діяльності, яку ми виказали в минулому році.

Як заступниця голови головної управи У. З. Х., мала я нагоду приглянутися до тої широкої активної праці, яку веде наша головна управа. Буваючи на кожних зборах, я пильно слідувала за нарадами та звітами, які були предкладали

про газету, зачали і ми між собою обговорювати наш часопис. Отже висказую думку не так свою, як нас багатьох. Ми всі віримо, що „Свобода“ старается усіма силами доволити своїх читачів. Ми даємо їй призначення за те, як вона обстоює нашу народну справу. І хотілиб тепер почути голоси тих, що то нераз беруться критикувати „Свободу“, а тепер не забирають голосу, коли сама „Свобода“ їх виває до критики, себто до завваг і вияснювання, що є добре, а що але, і чому. Ми бажали би бачити в „Свободі“ більше матеріалу про такі справи як: виховання дітей, організацію нашої молоді, а також про те, як виробляти сильні характері.

Булоб дуже вказаним, щоб можна подати історію України малими оповіданнями, писаними дуже простим способом, так, щоб це було приступне для кожного, навіть для малих дітей, особливо для тих, що вже починають ходити до української школи. Ми певні, що це булоб цікавіше й пожиточніше ніж „Тарзан“. Тому краще булоб „Тарзана“ зовсім викинути, або обмежити до одного оповідання раз на тиждень, а його місце, якщо це можливе, заступити ось такими короткими оповіданнями з нашої історії.

Михайло Похмурський,
Гартфорд, Конн.

М. Костишин.

ЛУКАВИЙ СВІТ

Весна! Природа царить в обнови, Рокі, прибрані в барвистий цвіт, Листуть спокоем струї чудові. Не так з народом; лукавий світ,

Найніжній горда, глум скаженіє, Чорна неволя, тиранський гніт, Страшене безправство кругом шаліє, Саволя вже лукавий світ.

Чого він люто прикмури очі? Мрія в побуду; про „монолог“! Під вплив, тирані, зеднати хоче, Ох, дивний дивний, лукавий світ.

Світе лукавий, хоч подивися На бойовища, де труп стелився, За що кров лизав, гей, озонися! Чий в хвилях Тиси труп підносився?!

Про рівні права що сил горлаєш, Чи з ним у петлях тягли на гак? Як цінші рівність, чом не питаєш, За що стріляли люд, як собак?

Ким заповнили тюрми без краю? Гей, світе, світе! Полудні скни! Нехай не нічне рівність у відчаю, Гаянь, розмовиш ситять з ситинь!

Борців мотили кругом розриті, „Берега“ стогне Чого? мовчиш? Сироти, вдови горем прибиті, Ти бийш знущання вогонь ятриш.

Тобі байдуке, як на засланніх Від саз пролїтих рветься проклїт; Твої бажання лиш на змагання, Про рівне право замовк тїй дзвїн.

Ідеш в огнище пекла страшного, Мовчиш! Про рівність не згадуєш нам! Не мєш правди слова одного, З катми — катом станешся сам.

ЗАВВАГИ ЩОДО „СВОБОДИ“.

Прочитавши заклик „Свободи“, звернений до читачів, щоб подавали свої думки



ВАЖНИЙ СВІДОК.

Коли громади людей шукали Рея Олсона, обвинуваченого за вбивство двох депутатів шерифа в Каліфорнії, поліція задержала його жінку Долборес як „матеріального свідка“.

небаром, що Маер Соловійчик не воду „Віші“. Бляхар Шапіро Туркин, постійний Соловійчиків гість приніс йому якусь тут до направи дуже виходжені штани та неспішно спитав:

— Скількиж ви візьмете тепер за це, пане Соловійчик? А може ви вже зовсім не робите такої роботи, може вже не маєте? Я чув, чу, ви мабуть пете воду „Віші“?

Соловійчик накинута на нього:

— Дурень!

Решту дня Соловійчик був задуманий. Туркинові слова казали йому призадуматися. Коли інші є такої думки, що він Соловійчик, повинен тепер брати дорожче; то чому він сам досі не апав на таку думку?

І Соловійчик став брати дорожче.

І, як воно звичайно буває, одно потягло за собою друге.

Раз підчас ранішнього проходу стрінув Лейзора Хейфеца, чує, самого Лейзора Хейфеца, що також вийшов на прохід після води „Віші“. Хей-

фец сказав:

— Відколи це ви, пане Соловійчик, проходитеся в таку пору? — Чи ви так за багаті, що можете дозволити собі на прохоті?

Соловійчик усміхнувся неспішно:

— Ні, пане Хейфец... я проходжуся саме після води „Віші“...

— Гм, — усміхнувся молодістечковий багач. — Ви також пете воду „Віші“? Ну, якжеж вам, пане Соловійчик, робить ця вода?

І оба, хорі на цю саму недугу, стали гуторити по-приятельському, щиро, як звичайно хорі.

І між багатом Хейфецом та нуждарем Соловійчиком стала навіязуватися якась невидана нитка симпатії, повстала між ними якась злука, стало Соловійчиків здаватися, що якийсь чудом дістався у світ багачів, в якому воду „Віші“ пють, наче найзвичайнісеньку воду.

З того дня Соловійчик став несвідомо змінюватися. Почалося від того, що власний йо-

го варстат став неподобатися йому.

— Гарна хата, — говорив із жалем. — Хата якраз для чоловіка, що не воду „Віші“!... Прости мені, Боже, то це такі справжній хліб! Кози разом із людьми — чи чувач хто таке?

Потім уже не подобалася йому їда.

— Сам не знаю, Цито, що ти вариш? — нарікав. — Просто не можу нічого взяти в рот. Щож почати, коли вже мое здоров'я таке делікатне, що навіть сам Фінкельштайн дуже дивувався?...

Вкінці перестала йому подобатися навіть Цита Двоїра, прийшла така, п'ятиця, коли вже не читав вітків із „Піснї пісень“ і не дивився любу на цю, що на неї з радісним серцем споглядав кожної п'ятниці.

Це була капля, від якої переповнилася чаша.

— Маєре, що ти собі думаєш? — сердилася Цита Двоїра, як роздягалася на ліжку та чіхала брудну висохлу, наче тичка, ногу, чому не йдеш до ліжка? Ти певно ду-

маєш собі, що ти така знатна особа, тому що пеш чо прокляту воду „Віші“, або тому, що той старий дурень Фінкельштайн наговорив тобі нестворені річі. Хай він має таке життя, а я не хочу й не годжуся. Хай чорті візьмуть твою воду „Віші“!

Пляшка вилетіла крізь вікно.

— А може тобі здається, що я не знаю, що ти вже зовсім здоров і вдаєш лише хорого, щобі могли робити такі жарти. А бодай трясця трясла тобою та ніякий жид, щоб не поміг тобі! Влази до ліжка, бо все пір'я випущу з перини!

А дивітно, який мені пан! Вже я йому не подобаюся! Княжни йому захоцється! Ну, то я тобі кажу, що води „Віші“ більше вже не будеш пити! Кажу це тобі, драбуго, бо ти здоров як бик!

Соловійчик хотів сердитися, однак подумав хвилину та зітхнув тяженько.

Він здавна знав, що Цита Двоїра все має рацію.

Тода „Віші“ вилікувала його вже віддавна, та, на жаль, цяж вода затроїла його.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

СЕРГІЙ ЛУІС, МО. На Рідну Школу.

Як кожного року, так і тепер міська укр. прав. громада влаштувала в У. Н. Домі при вул. Гікорі святе свячення. При обіді представник попросив до слова о. Льва Кушніра, котрий виголосив коротку промову і закінчив у свій український Великий у старім краю, та згадав про положення нашого народу на рідних землях, зокрема в Карпатській Україні.

Членом Тов. Любов, від. 373 У. Н. С., причетний до свяченого тим, що написали дуже гарні пісники. Накінці представник парохії подавав усім присутнім за прихистком, а комітетом за труд і прогосили збірку на Рідну Школу, яка принесла \$6.70. Ці гроші вислали через Об'єднання.

Комітет.

БОФАЛО, Н. Я. На інвалідів Карпатської України.

За збірки, котру переведено на свячені у Бофало, Блек-Рок, переказав грош. Іван Гринковий через Об'єднання на інвалідів Карпатської України \$15.

ГЕРКІМЕР, Н. Я. На жертви Карпатської України.

В суботу, 27 травня ц. р., геркімерська громада влаштувала забаву в честь громадян Янішевських з нагоди 50-літнього ювілею їх подружжя. З нагоди цього золотого ювілею привітали анголювали привітали. А на кінець грім. Г. Гоговатий забрав ще раз слово і сказав про тих, що нині на вигнанні, мусили докинути рідний край, Карпатську Україну, терплять голод і нужду, та попросив про жертви. Збірку збирав: І. Верешко і Максимів. Зложили по \$1: П. Брикало, Янушевський, А. Янушевський, Д. Мерева; по 50 ц.: І. Верешко, М. Цоліто, М. Лесь, Т. Факс, Д. Бурчинський; по 25 ц.: С. Максимів, Залуженський, І. Ніборач, А. Ванік, Дубовий, О. Ангел, К. Ліщинський. Разом \$8.25.

Присутній.

ДІТРОП, МІШ. На школу в Угрові.

Пані А. Кісел переслала через Об'єднання \$8 з призначенням на школу в селі Угрові, пов. Рава Руська. На повноту суму зложився жертви: \$5 з каси 23 віл. С. У. А.; Катерина Козак \$2; Ева Стасків \$1.

ЮТКА, Н. Я. На Рідний Край.

Гром. Петро Лужей переслав до Об'єднання \$100 на Рідний Край. Цю суму зложили: пани Тетяна Прудзю (Костів) \$60; на Великий при виході з церкви збирав \$8.55; на спільному обіді при церкві \$13.10; на забаві в М. і К. Сабоданія \$5.50; Д. і М. Сороковські \$5; У. З. Х. з каси \$7.85.

На бажання жертводавців розділено ті гроші так: на поміч карпатським Січовикам \$45, українським інвалідам \$15, на Рідну Школу \$15, для вів і сиріт по полях героїв \$10, на бойовий фонд \$10, на шпиталь у Львові, \$5.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МЕНВІЛ, Р. АР. Місячні збори Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, відбулися в суботу, 1. липня, в г. д. 4. пополуночі, в У. Н. Домі на Комішай Гал. Всі члени обов'язали бути на цих зборах. Присутні: всі родичі, щоби привели свої діти на збори і вписали до Товариства в У. Н. Союз. — П. Черкас, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"



ДІТИ КОРОЛЯ БОЛГАРІЇ БОРИСА.

Князь Симеон має 2 роки; княжна Марія Люїза 6 літ.

ЯК ПРИЙШЛО ДО ВИРИШАЛЬНОГО ПОВСТАННЯ ПРОТИ ПОЛЬЩІ ЗА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО



Відомий український історичний повістьяр АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ малює що цікаву добу В СВОЇЙ ПОВІСТІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Повість починається відданням 14-літнього Богдана Хмельницького, сина Михайла Хмельницького, сотника чигиринського полку реєстрових козаків, до єзуїтського ліцею у Львові, та доведена до моменту, коли нелюдський сусід-лях розбив сімю й родинне життя Богдана Хмельницького й коли Хмельницький рішається шукати пільги за свої особисті кривди, направляючи кривди ворогів супроти всього українського народу. Читач пізнає всі визначні дієві особи, що грали чільну роль у великих переворотках тих часів, що остаточно змінили зовсім історію східної Європи.

З портретом автора й передмовою. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляйте: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ У СВІТОВИЙ ВИСТАВІ

Товариства, братства і громади з Шамоні, Па.	\$33.00
Громадяни з Перт Амбой, Н. Дж.	7.85
Тов. Соборна Україна, Ричмонд Гал, Н. Я.	2.00
Жертви від. 258 У. Н. С. і члени з Гантзделл, Па.	9.50
Українська Кат. Парохія, Елзабет, Н. Дж.	5.00
Громадяни: О. Труш, М. Косонький, В. Гід, С. Гріва, С. Сайчук, Н. Пугра з Джерзі Сіті, Н. Дж.	7.00
Марія Кнущ, Понкерс, Н. Дж.	10.00
Дочки України, від. 24 Союзу Українок, Елзабет, Н. Дж.	17.00
Громадяни: І. Березяк, І. Клишніш, В. Дутко і М. Куба, Палмертон, Па.	4.00
Жіночий Клуб, Вогералт, Н. Дж.	37.50
Відділ 130 У. Н. С., Нью Йорк	9.50
У. Н. Союз, Джерзі Сіті, Н. Дж.	600.00
Ліга Української Молоді, Нью-арк, Н. Дж.	15.00
Гов. Подільська Січ, від. 8 У. Н. Союзу, Понкерс, Н. Дж.	5.00
Український Грім. Клуб, Понкерс, Н. Дж.	5.00
Громадяни з Понкерс, Н. Дж.	11.50
Централа Союзу Українок, Нью Йорк	50.00
В. А. Вагнер, Джерзі Сіті, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Ольги Басараб, від. 46 Союзу Українок, Філадельфія, Па.	10.00
Українська Православна Парохія, Нью Йорк	10.00
Українська Католицька Парохія, Сиракюз, Н. Дж.	10.00
О. М. Кузіл, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
У. Н. Дім, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Тов. Українська Січ, від. 317 У. Н. Союзу, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Український Молодечий Клуб, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Українська Запорозька Січ, від. 39 У. Н. С., Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Братство св. Ольги, від. 86 Провінції, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Український Грім. Клуб, Сиракюз, Н. Дж.	5.00
Українська Католицька Доньки, Сиракюз, Н. Дж.	3.00
Відділ ОДВУ, Сиракюз, Н. Дж.	2.00
Організація Оборони Лемківщини, Сиракюз, Н. Дж.	2.50
Український Молодечий Клуб, Вилас-Бері, Па.	10.00

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

АЛКВІПА, ПА.

Організаційні збори.

У віторок відбулися в нашій відділі ц. 120 У. Н. С., ім. св. Миколая, на звичайній організаційній збори. Збори відкрив передсідник відділу, Антоник, щирою промовою і попросив делегата останньої конвенції, Гр. Ятчинина, щоб той перепроводжував ті надзвичайні збори. Гр. Ятчинин довів членство, а також запрошеного гостя, організатора кланденської округи, п. Василя Загаєвича, та зчери попросив його до слова.

Гр. В. Загаєвич у своїм односторонньому рефераті переконливо і на основі незбитих фактів доказав про могутність нашого Батька Союзу і про ті добродієства, що їх членство дає від своєї організації. Вражіння було таке, що отсі члени згодились допомогти зорганізувати в нашій місцевості відділ молоді: Гр. Ятчинин, який вписав зятя з дочкою і сина Івана, гр. Бац вписав дочку Анну і трое молодих дітей, передсідник Антоник вписав двох синів і дві невістки та вчунку, Корнєцький сина і дочку, секретар Кобаль сина Юрка з невісткою та дочку з зятєм. (Слід зазначити, що секр. Кобаль доходить з "срібної землі", з Карпатської України, де щойно недавно пробудилося українське національне життя, а проте в останніх трагічних часах так по героїськи поведи себе там наші українці). Гр. Бараник записав сина Микола з невісткою і вчункою.

Діло йде добре. Разом з нашим Українським Клубом коло церкви ми збудуємо найкращий молодий відділ не тільки в Аліквіні, але на цілу околицю. Ми докажемо ділом, що не надурно Батько Союз посилав організатора. Взяка належить за зорганізування молодечого відділу касірові Доминкові, Бацові, Бараникові, Антоновичі, Корнєцькому, Ятчиніну, Анні-Бац, Іванові Сенькові та іншим. Ми вдячні Батькові Союзові, що пам'ятав про нашу громаду, а ми докажемо ділом, що це вміємо оцінити, як на чесних українських громадян пристало.

Бо трапляються серед нас і такі, що то лише на словах патріоти, а в дійсності своїх дітей записали до чужих, ворожо до нас наставлених організацій. Аж жаль серце сти скає! Та наша громада добре зрозуміла клич "свій до свого" і тепер ми всі йдемо вперед.

О. Антоник, предс.; Н. Доминко, кас.; І. Кобаль, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Виявили національну зрілість. Є в нас добрі сторони нашого життя, на які треба звертати увагу, бо вони підносять нашого духа. Ось тому зга- і вечірня рідна школа, а далі молодечі клуби, скавти з бан-

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 24. червня 1939. по дог. небуз помер у Грейслетон, С. Дж. Н. Я. **ВАСИЛЬ ФЕДІРКА**, довголітній член Бр. св. Арх. Михайла, від. 211. У. Н. Союзу. Помер в селі Підкам'яні, повіт Рогатин, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступив у 1922 році, проживавши 47 років. Покійний лишив жену Марію вдовою, дві сестри Катерину і Марію й брата Романа. Похорон відбудеться в середу, 28. червня, в годині 9. рано, з дому жалоби, 143 Pine St., Stapleton, S. I., N. Y. Земля Йому пером! Т. Соколовський, секр.

дую за день 11. червня б. р., коли то в нашій громаді відбувся похід з старої церкви при вул. Грейслінг на нову площу, на якій має бути збудована нова церква. Віддає вносила одну і чверть милі. Хотіли ми, щоб цей похід був маніфестаційний, щоб виявив силу нашої громади. А тут погода не дописала. Думаємо, все пропало. Та ні. Прийшли маси нашого народу точно на дев'ять годину рано, сформувалися і точно в означений часі рушили походом. На переді банда, за нею цілоденна доя, сестрицтва, братства, наші діти з Дітройті під зарядом сестер служебниць, епископ, священство і т. д. Вєодли лєвоу українських одягів. Хлопці в синіх одностроях, а дівчата — з синіми пелеринами. Золотий Хрест у своїх одностроях, а гетьманський Червоний Хрест у білих. Бачимо ОДВУ, Союзу Українок, відділи У. Н. Союзу і повногостей. Люди дивились і не могли надивуватись, звідки взялося стільки народу. Ось те, що нас подивляло, це наш поступ. Бо подивляли за дисципліну і культуру, за те, що маємо так гарно виховану молодь, що маємо серце до свого рідного.

Йосиф Крупка.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ НА ПРОДАЖ. 175 акри землі, нова "британія", 14 коров, явків, 2 коні, трактор і інші машини, сад, ліс, річка, дім на 10 кімнат з електрикою. Вдова мусить продати за \$12,000. Також маю інші таїні фарми. Пишіть до свого агента українця: **MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.**

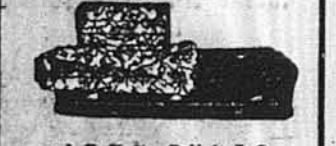
Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.



МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шара і неседа. — Офіс: 383 MORRIS AVENUE, 2nd, Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО Новий Український Умертергер зареєдований погребним поштом як мезький, як \$150. Обслуга найкраща.



JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals at low as \$150. Telephone: Gramercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 6-6577

Товстий торговець веде на повіді дуже худу шкапу для продажу. Його заглянув другий торговець і почав з нього глузувати: — Ти добре зробив би, якби самий заліз у ту шкапу, то кругліша виглядала... — Я це радо зробив би, відповідає товстий, — якби у шкапи був такий великий пісок, як у тебе...

Сватання. — Маю для тебе кандидатку на жінку: Вона мудра за дві панни, інтелігентна за три, а чесна за чотири. — А скільки має років? — За п'ять відчат. — Ти чув, що жиди втікають з Англії? — Та чому? Таж там спокійно! — О, ні, в Англії заводять загальний обов'язок військової служби.

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ



Ціле полудне і цілу ніч Станлі Вуд і Вен Ік шукали Гонфалі. Нарешті вони, виснажені й знеохочені, вернулися до табору. "Я боюся, що нема ради", заявив поважно Вен Ік, "якщо вона булаб жива, то відгукнулася би була на наші сигнали".



Вуд потакнув безнадійно, а його товариш продовжав: "Якби я знав, що є хоч крихітка надії, то я продовжував би шукати її. Але надії нема, Стан. Ми ліпше робім своє діло. Я мушу йти додому. Я вже й так спізнився". Вуд сидів якийсь час мовчки.



А по хвилині відповів: "Я тебе не виную, Вен. Іди самий. Я лишаюся. Я не надіюся знати її живу, але бодай хоч знати, що сталося". "Ти не багато можеш зробити сам один". "Я пішло гінцем звістку Тарзанові. Як хтонебудь може мені допомогти, то він певно pomoже".



Шість ночей після того, як Вуд кидався нервово на своїм леговиці, фігура притемніла вхід до його намету. Він скочив на ноги. "Тарзан!" "Я прийшов знайти Гонфалю", сказав малполюд. Він був би говорив з меншою самопевністю, якби був знав небезпечні перепони, що його ждали.